

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมนะ ธรรมะเพื่อให้หัวใจได้อาหารใจ ให้หัวใจได้มีที่พึ่งอาศัย เราก็มืดแต่ร่างกาย มองเห็นแต่ร่างกาย มองเห็นแต่วัตถุใจ แต่สิ่งที่เป็นนามธรรมเรามองไม่เห็น เราถึงต้องเชื่อใจใหม่ เชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นแก้วสารพัดนึก พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รัตนตรัย เป็นที่พึ่งอาศัยของเรา เราต้องมีที่พึ่งอาศัย เราจะมีหลักมีเกณฑ์ของเราขึ้นมาได้ ถ้าเราไม่มีที่พึ่งอาศัย เราจะเป็นคนเร่ร่อน คนเร่ร่อนนั้นเป็นคนทุกข์คนยาก แต่เขาเร่ร่อนด้วยความจำเป็นของเขาณะ

ไอ้เรานี้ เรามีหลักมีเกณฑ์ของเราอยู่แล้ว แต่เราไม่สนใจของเราเอง เราปล่อยให้ใจเราร่ร่อนเอง เราจะมีความทุกข์ของเราไปเองเห็นใหม่ เช่น เรามาทำบุญกุศล เรายังมาทำบุญกุศล เราอุตส่าห์เดินทางกันมา ทำบุญเห็นใหม่ บุญนี้ไง อุดมคตินี้กินไม่ได้ บุญกุศลนะ บุญบาปกินได้ไหม บุญบาปกินไม่ได้ อาหารมันกินได้ วัตถุนี้มันเสพได้ แต่เสพแล้วก็มีทุกข์ในหัวใจใจ สิ่งที่เสพนะ เสพวัตถุ เสพปัจจัยเครื่องอาศัย แต่หัวใจมันก็เร่ร่อนเห็นใหม่

แต่สิ่งที่เป็นอุดมคติ ที่ว่ากินไม่ได้กินไม่ได้นี่ มันแก้ทุกข์แก้ยากได้นะ เห็นใหม่ เราทำบุญกุศลกัน เราอุตส่าห์หาปัจจัยเครื่องอาศัยมาเพื่อทำบุญกุศล เวลาพระตักอาหารทำไมต้องรีบต้องเร่ง มันไม่รีบไม่เร่งไม่ได้หรอก มัวอ้อยสร้อยอยู่ กิเลสมันก็เป็นดินพอกหางหมูใจ สิ่งใดก็แล้วแต่ ถ้าได้อ้อยสร้อยนะ กิเลสมันได้แสดงตัวของมันนะ อะไรก็ดีไปหมด

ใช่ ปัจจัยเครื่องอาศัย คนเรานี้ถ้าไม่มีอาหารชีวิตเราคำรงไปไม่ได้หรอก ชีวิตนี้อยู่ได้ด้วยอาหาร คุณิ เราอยู่ได้ด้วยออกซิเจน หัวใจก็เหมือนกัน มันต้องมีบุญกุศลของมันเป็นที่พึ่งอาศัย แต่ถ้าไม่มีสติปัญญาณะ เครื่องนี้มันกดถ่วง ได้สิ่งใดมานะ สิ่งนั้นก็ดีไปหมด สิ่งใดก็อยากได้ไปหมด ได้ไปหมดแล้ว เวลาจันไปแล้ว เวลากินไปแล้ว เวลาเสพ

ไปแล้วนี่มันเป็นโทษหรือเป็นภัย เป็นโทษหรือเป็นประโยชน์กับร่างกาย นี่ถ้ามันเป็นโทษหรือเป็นประโยชน์กับร่างกาย นั่นมันเป็นของหยาบๆ นะ แต่ถ้ามันเป็นโทษกับกิเลสละ อันนั้นก็ดี อันนี้ก็ดี แล้วถ้าไม่ได้สมใจอยาก มันก็มีความติดคิณของมัน ถ้าใจมันไม่ได้เนี่ย เวลาเราบวชมาแล้วเห็นใหม่ นู่นก็ไม่มี นี่ก็ไม่มี เป็นทุกข์เป็นยากไปหมดเลย

แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา บุญกุศล อุดมคตินี้กินไม่ได้ อุดมคติมันกินไม่ได้ แต่มันแก้ทุกข์แก้ยากได้นะ คุณ คุณในปัจจุบันนี้เห็นใหม่ สิ่งที่เขาว่ารวมมหาศาลนะ เขามีความสุขของเขาใหม่ เนี่ยแล้วว่าอุดมคติกินไม่ได้ บุญกุศลกินไม่ได้

อกุศล อกุศลทำให้จิตใจเศร้าหมอง จิตใจทุกข์ยาก แต่บุญกุศลนะ ใครๆ ก็พอใจ ใครๆ เขาก็อยากได้ แต่บุญกุศล กิเลสมันไม่รู้จักใจ ถ้าเป็นอกุศลใจใหม่ เป็นต้นหาความทะยานอยากกิเลสมันชอบ กิเลสมันดิ้นรนของมันนะ มันเข้ากันได้ไง มันเข้ากันได้ สิ่งชั่วเข้ากับสิ่งชั่ว คนดี ทำความดีได้ง่ายทำความชั่วได้ยาก คนชั่ว ทำความชั่วได้ง่ายทำความดีได้ยาก แล้วจิตดีจิตชั่วนี้มันอยู่ที่ไหนละ

สิ่งที่เป็นความคิด ความชั่วความดีมันอยู่ที่ไหน มันก็อยู่ในใจเรานี้แหละ มันอยู่ในใจเราเพราะอะไร เพราะในเมื่อมีการขับเคลื่อน มีการเกิดอยู่ มีแรงขับอยู่ มันกิเลสต้นหาความทะยานอยากทั้งนั้นแหละ แต่มันจะมีเข้มข้น มีจาง มีนุ่มนวลอย่างไรแล้วแต่มันเป็นจริตนิสัยของคน เห็นใหม่ รัตนตรัยนี้เป็นแก้วสารพัดนึก พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่เป็นที่พึ่ง

พระพุทธนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถ้าไม่ได้รื้อค้นขึ้นมา พระธรรมนี่มีอยู่แล้ว แต่ไม่มีใครสามารถมีวุฒิภาวะ มีอำนาจวาสนาที่จะชำแรกเข้ามาเห็นใหม่ ว่าเป็นไก่อตัวแรกเห็นใหม่เราเป็นไก่อตัวแรก เราเจาะฟองอวิชชาออกมา เราก็คิดเลยนะ เป็นไก่อตัวแรกนะ เราเจาะฟองอวิชชาออกมา อันนั้นเป็นบุคลาธิษฐาน คำว่าบุคลาธิษฐานนั้นเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่าง เราก็ว่าแบบอย่างมันตัวจริง แล้วความจริงที่เป็นบุญกุศล เป็นอุดมคติ เรามองไม่เห็นนะ เราไม่รู้ว่าจะอะไรไปชำแรกออกมา ชำแรกแล้วเอาอะไรออกมา แล้วเราจะรู้ได้เห็นได้อย่างไร

แต่นี้เพราะพวกเรามันโง่เง่าต่ำต้อยใช้ใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็พูดให้เห็นใช้ใหม่ ว่าเรานี้เป็นไก่ตัวแรกที่ชำแรกฟองวิชาออกมา เราถึงว่า ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อสิ่งที่เป็นธรรมชาติ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรมใด พระธรรมคือจักรวาล ที่ว่าธรรมชาติเป็นธรรมชาติๆ ก็กราบธรรมชาติสิ คนโบราณเขากราบดิน น้ำ ลม ไฟ คนโบราณเขากราบพระอาทิตย์นะ คนโบราณเขากราบไฟนะ เป็นธรรมชาติใหม่ละ เพราะไฟมันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง เป็นธรรมชาติใหม่ละ นี่ที่ว่าธรรมชาติเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ

ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ กิเลสมันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง การเกิดการตายก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง นี่ในบุคลาธิษฐาน ไก่ตัวแรก เราเป็นไก่ตัวแรกที่เจาะฟองวิชาออกมา นั่นมันเป็นบุคลาธิษฐาน เป็นรูปธรรมที่ทำให้เราเห็น จับต้องได้ แต่ความจริงจิตมันอยู่ไหน หัวใจมันนี้อยู่ไหน แล้ววิชามันนี้อยู่ไหน ค้นหาความทะยานอยากมันนี้อยู่ไหน นี่ไง สิ่งนี้เป็นอุคมคติ บุญกุศลนี้มันทำให้จิตใจเข้มแข็งขึ้นมา

ถ้าอุคมคตินี้มันทำให้จิตใจเข้มแข็งขึ้นมา จิตใจมันยืนตัวของมันได้ พอมันยืนของมันได้ มันรู้ของมันเอง อะไรเป็นไก่ อะไรเป็นวิชา อะไรเป็นฟองไข่ แล้วมันจะเจาะออกมาอย่างไร คูสติ คูความคิดเราสี เวลามันคิดขึ้นมา นี่ เราเอาความคิดเรากว่านมาหมดทุกอย่างเลย ความคิดของเรานี้ ทุกอย่างเป็นของเรา เราคิดโครงการต่างๆ เราทำได้หมดทุกอย่างเลย นี่ต้องสำเร็จหมดเลย แล้วมันจริงหรือเปล่าละ แล้วความคิดนั้นมันเป็นอะไร แล้วค้นหาความทะยานอยากมันนี้อยู่ที่ไหน แล้วไอ้ตัวขับเคลื่อนมันนี้อยู่ที่ไหน นั่นไง ฟองไข่ แล้วไอ้ตัวไก่มันนี้อยู่ที่ไหน

ตัวไก่คือตัวจิตนี่ไง ตัวจิต ตัวพลังงานนี้ ที่นี้มันจะชำแรกอย่างไร มันจะแก้ไขของมันอย่างไร นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพูดนะ เป็นบุคลาธิษฐานเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่าง เป็นสินค้าตัวอย่าง เราก็ไปกอดสินค้าตัวอย่างเลยนะ เนี่ยมันต้องเป็นไก่ มันต้องเป็นฟองไข่ แล้วมันจะเจาะออกมา แล้วเอาอะไรเจาะ มันเป็นบุคลาธิษฐาน

แล้วใครทำใครรู้ใครเห็นขึ้นมาเนี่ย มันจะรู้เห็นเห็นอย่างนั้น แล้วไม่ค้ำนองค้ำสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดลึกลึซึ่งกว่านั้นอีก พูดได้ลึกลึซึ่งกว่าไขกับไก่อตัวนั้นอีก แต่เพราะเรามันพวกวุฒิภาวะต่ำ เห็นใหม่ พอบอกว่าเป็นฟองไขก็ แหม ฮึดฮัดขึ้นมาเลย ว่าต้องมีไก่อ มันต้องมีไข มันต้อง ก็ว่ากันไป มันก็เป็นรูปธรรมนะ

รูปธรรมมันก็จัดตั้ง มันก็สร้างภาพ มันก็เป็นความรู้ความเห็นของเราขึ้นมา แต่ถ้ามันทำลายขึ้นไปแล้วเนี่ย มันจะเป็นสภาวะอันนั้นจริงๆ อันนั้นจริงๆ เพราะว่าคำว่าบุคลาธิษฐาน คือตัวอย่างแบบอย่าง สินค้าตัวอย่างมันต้องมีสินค้าของเขา เขามีสินค้าตัวอย่างมาเพื่อแนะนำสินค้าของเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ก็พยายามจะเอาธรรมะขึ้นมาแนะนำพวกเรา มาสั่งสอนสาวก สาวกจะผู้ได้ยินได้ฟัง พอได้ยินได้ฟังแล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ให้เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาเห็นใหม่ว่าคุณคนคิดกินไม่ได้ บุญกินไม่ได้ บุญกินไม่ได้แต่มันแก้ทุกข์แก้ยากเราได้นะ ด้วยความเข้าใจผิด ด้วยความเห็นผิดของเราเห็นใหม่ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ไปทางหนึ่ง ความเห็นของเราชี้ไปอีกทางหนึ่ง เราไปยึดมั่นก็อีกทางหนึ่ง เราไปยึดมั่นของเราเอง ถ้ามันเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น

อันนี้ หลวงตาท่านพูดนะว่าเป็นวัตถุ วัตถุ วัตถุเนี่ยเราเห็นเป็นวัตถุ วัตถุเห็นใหม่ วัตถุขึ้นรูปอย่างไร มันก็เป็นสิ่งที่สมมุติขึ้นมาเห็นใหม่ เป็นวัตถุแต่สร้างภาพ สร้างขึ้นมาให้เป็นวัสดุอะไร เราก้เรียกชื่อวัตถุตามสิ่งที่เราสร้างขึ้นมา แล้วความคิดละ แล้วบุคลาธิษฐานที่เราสร้างขึ้นมามาละ มันจะเป็นวัตถุใหม่

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับหลานของพระสารีบุตรใช้ใหม่ ถ้าเธอไม่พอใจในสิ่งใดๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย เพราะอารมณ์ความรู้สึกของเธอก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด เป็นวัตถุอันหนึ่ง จิตมันจับได้นะ จิตมันจับความคิดนี้ จับอารมณ์ความรู้สึกนี้ จับความทุกข์นี้ เป็นวัตถุอันหนึ่ง แล้วคลี่คลาย แยกแยะ ขึ้นมา คลี่คลายไว้วัตถุอันนั้น แยกแยะวัตถุออกมาแล้วเป็นอะไร มันก็เป็นสสารเห็นใหม่ ประกอบขึ้นมาก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง ถอดออกมามันเหลืออะไร

ความคิดเนี่ยมันถอดออกแล้วมันเหลืออะไร ถอดความคิดออกได้ไหม ความคิดที่มันยึดมั่นถือมั่นเนี่ยมันไปเกาะเกี่ยวสิ่งใดไว้ ถอดมันออก ถอดมันออก พอถอดมันออกมาแล้วมันเหลืออะไร

นี่ไงเหลือตัดหาความทะยานอยากไง เหลืออวิชาไง เหลือความไม่รู้ไง เพราะไม่รู้ความเป็นจริง เห็นไหม เราถอดมันออก เราคลี่คลายมันออก มันคลี่คลายออกมันเหลืออะไร เนี่ยมันเหลือตัดหาความทะยานอยากเห็นไหม คุณเวลาดิ้นกิเลสไปแล้วเนี่ยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม นี่สุอุปาทิเสสนิพพาน

พระอรหันต์ที่มีชีวิต กับพระอรหันต์ที่ตายแล้วแตกต่างกันอย่างไร พระอรหันต์ที่มีชีวิตกับพระอรหันต์ที่ตายแล้ว ไม่แตกต่างกันเลยเพราะเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน จิตสิ้นกิเลสเหมือนกัน ธรรมะนี่สิ้นกิเลสเหมือนกัน ไม่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันเพราะอะไร เพราะมันถอดแล้ว เห็นไหมมันถอดแล้วเหมือนวัตถุ มันถอดออกมา ภาธา หเว ปลูกขุขุชา ชั้นนี้เป็นภาธา ถอดแล้วมันก็เคลื่อนอยู่ในที่เรวางไว้ เคลื่อนออกไป ที่ว่าความคิดเป็นความคิด กิเลสหลุดออกไปแล้ว ความคิดเป็นความคิด มันเป็นความสะอาดบริสุทธิ์เห็นไหม

สิ่งนี้ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เทศนาว่าการอยู่นี้ ก็เอาความคิด เอาภาษามาพูด ถ้าไม่เอาภาษามาพูดไม่เอาสมมุติมาพูด แล้วจะเอาอะไรมาพูด แต่พูดด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ของธรรมชาติอันนั้น พูดด้วยความจริงอันนั้น อันนั้นจะเป็นประโยชน์กับพวกเรา นี่พวกเราเห็นไหม อุดมคติ เราจะบอกว่าอุดมคติกินไม่ได้ บุญกุศลกินไม่ได้นะ เราหาแต่วัตถุกันเอาสิ่งนั้นมาเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย

ปัจจัยเครื่องอาศัยนะ แล้วเราไปยึดมั่นเองว่าสิ่งนั้นเป็นความจำเป็น ไซ้ มันเป็นความจำเป็น แต่ความจำเป็นอย่างนั้นมันเกื้อกูลกันได้ มันเกื้อกูลกันได้ คุณ การเสียสละ การช่วยเหลือเจือจานกันมันทำได้ แต่ในหัวใจนี้ ถ้าเราจะเกื้อกูลกันได้แค่นั้น คุณ เวลาคนทุกข์คนยาก เราปลอบแล้วปลอบอีกนะ เขาหายทุกข์ไหม เราปลอบแล้วปลอบอีกนะ แต่กาลเวลานี้มันจะรักษาของมันเอง

คุณความทุกข์ขนาดไหน ของมีน้ำหนักรักษาขนาดไหน ถ้าเราทิ้งมันก็จะบเห็นไหม กาลเวลามันจะสมาน มันจะรักษาแผลใจอันนั้น รักษาแผลใจนะ นี่

กาลเวลานะ แต่ถ้าเรามีธรรมโอสถล่ะ เรามียาของเราล่ะ เราสมานหัวใจของเราล่ะ สิ่งใดที่มันบกพร่อง ถมมัน ทำมัน รักษามัน เพื่อประโยชน์กับเรา ใจของเราเองแท้ๆ ทุกคนก็บอกว่ารักตัวเองทั้งนั้น รักตัวเองแล้วทำไมเอายาพิษใส่ตัวล่ะ รักตัวเองแล้วทำไมไม่ถอดถอนล่ะ

การถอดถอน รักตัวเองต้องรักษาตัวเองสิ นี่รักตัวเองเห็นไหม เอาแต่สิ่งต่างๆ มาเหยียบย่ำตัวเอง เอาความคิด เอาความเห็น เอาสิ่งต่างๆ มาเหยียบย่ำมันลงไป เหยียบย่ำจิตตัวเองลงไป ว่ารักตัวเอง แต่เอายาพิษทั้งนั้นเลย เอาสิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยทำร้ายตัวเอง ตลอดเวลาเลย แล้วก็บอกว่าสิ่งนั้นมันจำเป็น สิ่งนั้นมันจำเป็น มันจำเป็นแค่ปัจจัยเครื่องอาศัย

คำว่าเครื่องอาศัยนี้มันเป็นของชั่วคราว แต่จิตนี้มันเป็นของจริง ของจริงเพราะว่าอะไร เพราะว่าเวลามันหมดอายุขัย มันจะเวียนของมันไป วัตถุประสงค์ ร่างกายต้องทิ้งไว้ที่นี้เห็นไหม เรากินอาหารต่างๆ นี่ ดินทั้งนั้น กินดิน เพราะทุกอย่างพืชพันธุ์ในอาหารเกิดมาจากดินทั้งนั้น เนี่ยเรากินดิน กินธาตุดิน เรากินธาตุดิน ร่างกายมันก็ประกอบไปด้วยธาตุดิน มันเป็นธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ที่มันผสมกันขึ้นมา

เวลาจิตนี้ออกจากร่างไป มันก็คืนสู่สภาพเดิมของมัน แล้วจิตนี้ไปไหนล่ะ แล้วอุคมคติที่กินไม่ได้นี้ มันจะตามจิตนี้ไป อุคมคติที่กินไม่ได้นี้ มันจะแนบกับจิตนี้ไป อุคมคติตัวนี้เป็นแรงขับ อุคมคติที่เป็นทางลบมันจะขับให้ลงต่ำไป อุคมคติใด บาปกรรม บุญกุศลใด มันก็ขับเคลื่อนจิตนี้ไป แล้วธรรมชาติเข้าไปทำลายสิ่งนี้ ทำให้มันสะอาดขึ้นมา แล้วถ้ามันสกปรกถึงไม่มีใครบอกมันก็รู้ ถ้าจะสะอาดขึ้นมา นี่ปัจจัยตั้ง สันติภูมิจิโก คนที่สะอาดเท่านั้น คนที่แก้ไขเท่านั้นที่รู้ รู้เห็น ถ้าไม่รู้ไม่เห็นมันจะสะอาดได้อย่างไร

คนสกปรกมีกลิ่นเหม็น มันก็รู้ว่ามันมีกลิ่นเหม็น เวลามันชำระไปแล้ว กลิ่นนี้ออกจากสิ่งที่มันเป็นพื้นฐานอันนั้น แล้วจิตมันสะอาด สะอาดอย่างไร เห็นไหม นี่อุคมคติ บุญกุศลนี้กินได้ แล้วเป็นอาหารของใจด้วย แต่กินอันนี้เห็นไหม มันขับเคลื่อนไปข้ามภพข้ามชาติเลย แต่ปัจจัยเครื่องอาศัยก็กินกันแค่ชาตินี้ คู่อาหารของมนุษย์ อาหารของสัตว์ อาหารของสัตว์น้ำ เนี่ยอาหารของเทวดา อินทร์ พรหมเนี่ย อาหารแต่ละชนิดมันก็แตกต่างกันไป เห็นไหม กวพิงการอาหารนี่คืออาหารเป็นคำข้าว วิญญาณาหาร ผัสสาหาร

มโนเจตนาอาหาร อาหาร ๔ ในวิภวัญญู ผู้ที่เกิดมีชีวิตมันต้องมีอาหารอย่างนี้ เห็นไหม คุณก็เชื่อโรคมันกินอาหารอะไร แล้วจิตมันกินอาหารอะไร จิตที่มันมีรูปร่างมันกินอาหารอย่างไร ทำไมอาหาร ๔ อาหารในวิภวัญญู นี้ จิตมันกินของมันอย่างไร

แต่ในปัจจุบันนี้เราเป็นมนุษย์เห็นใหม่ เรามีร่างกายและจิตใจ ร่างกายมันต้องการอาหารเป็นคำข้าว จิตใจมันต้องการวิญญาณาหาร ต้องการอาหารเป็นธรรมชาติให้มันกิน แล้วธรรมชาติเราจะเลือกเป็นอย่างไร หรือเวลาเขาตายเป็นเทวดา อินทร์ เขากินวิญญาณาหาร พรหมกินผัสสาหาร

แล้วมนุษย์นี้ มนุษย์กินอาหารทางร่างกายด้วย กินอาหารทางจิตใจด้วย มนุษย์เนี่ยจะเอาอะไรมารักษาตัวเอง มนุษย์จะอย่างไรให้เป็นมนุษย์ที่ดี ประเสริฐกับเรา เราจะประเสริฐได้ เห็นไหม เนี่ยอุคคคติกินได้ อุคคคติเป็นอาหารที่ละเอียด คุณออกซิเจนสิ มันเป็นอาหารที่ละเอียด คำข้าวเป็นอาหารของปากเห็นไหม

ออกซิเจนเป็นอาหารของปอด นี่ก็เหมือนกัน บุญกุศลเป็นอาหารของใจ อุคคคติกินได้ บุญกุศลเป็นที่พึงของใจ บุญกุศลเป็นที่พึงของเรา เราต้องแสวงหาของเรา เพื่อประโยชน์กับเราเอง